

СТАНОВИЩЕ

относно представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност **ДОЦЕНТ** по професионално направление 2.3. Философия, обявен в ДВ бр. 8/ 21.01.2026 г. за нуждите на катедра „История и философия“ към Факултета по обществени науки на БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“

Автор на становището: Проф. дин Диана Радойнова

Кандидат: Франсиска ван Бюрен - Пенев

1. Данни за конкурса: Със заповед на Ректора на Бургаския държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“ (№ РД - 109/ 23.03.2026г.) и със заповед на ректора съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.3. Философия, обявен в ДВ бр. 8/ 21.01.2026 г. Възложено ми е изготвяне на становище относно материалите, предоставени за участие в конкурса.

Единствен кандидат по обявения конкурс е Франсиска ван Бюрен – Пенев. Кандидатката е представила пълен комплект материали на хартиен и електронен носител, който включва всички изисквани документи в съответствие с минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ, както и чл. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и звания за заемане на академични длъжности в БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“.

2. Количествено обобщение на научната продукция

Кандидатката участва в конкурса с монографичното изследване Aristotle's Eudemus: Collected Fragments with Commentary, публикувано в едно от най-престижните международни академични издателства - *Издателство Brill*, серия *Антична философия*.

Досието на кандидатката включва и 8 научни публикации – 4 статии в списания, две от които са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 4 студии, три от които са публикувани в световноизвестни бази данни – Scopus и WoS. Освен това кандидатът е изнесъл 9 доклада на конференции и лекции по покана, включително 1 встъпителна реч и 6 презентации по покана в международни академични институции и конференции. Изследователският профил на Франсиска ван Бюрен показва устойчива дейност в областта на античната, късноантичната и средновековната философия, с особен акцент върху аристотеловите изследвания и тяхното възприемане.

3. Данни за кандидата:

3.1. Образователен профил и научноизследователска дейност:

Образователната подготовка на кандидата е впечатляваща както по своята последователност, така и по международния си профил. След бакалавърска степен по философия и класически езици в Fordham University, съчетана с втора специалност по класическа история, Франсиска ван Бюрен завършва магистърска степен по философия в същия университет с отличен успех и изследване върху метафизиката на Псевдо-Дионисий Ареопагит и средновековната му рецепция.

Цялостната професионална и научноизследователска дейност на Франсиска ван Бюрен е фокусирана върху изследването на ключови проблеми от античната и средновековната философия, метафизика и теология, като същевременно се характеризира с последователно и задълбочено развитие на научни изследвания в областта на историята на философията, активно университетско преподаване, интензивна международна и междуинституционална мобилност, която на свой ред е показателна за сериозното академично присъствие на Франсиска ван Бюрен.

Изследователски престои:

Осъществените изследователски престои, отразени в CV-то и на Франсиска ван Бюрен-Пенев, в Рим, Флоренция и София включват работа с ръкописни и архивни материали в специализирани библиотеки и научни институции. Тези дейности показват сериозен ангажимент

както към изследвания на първична литература, така и към интердисциплинарния подход при изучаването на античната и средновековната философска традиция. Допълнително внимание заслужава участието на ван Бюрен в археологически теренни проучвания, което разширява компетентността ѝ в областта на историко-културния контекст на философските идеи.

Академично развитие

Професионалната дейност на кандидатката се характеризира с последователно академично развитие в престижни международни научни и образователни институции, както и с активно участие в изследователски и преподавателски проекти с висока научна стойност. След завършване на докторската си степен в Ludwig-Maximilians-Universität München (2021), осъществена в рамките на Мюнхенската школа по антична философия и финансирана чрез престижна стипендия на DAAD, ван Бюрен продължава академичната си кариера като постдокторант в Katholieke Universiteit Leuven – един от водещите европейски центрове за изследвания в областта на античната философия. В периода 2021–2023 г. Франсиска ван Бюрен е изследовател в проекта на Европейския съвет за научни изследвания (ERC) „Not Another History of Platonism“, а от 2023 г. е носител на индивидуален постдокторантски грант на Фонда за научни изследвания на Фландрия (FWO) с проект, посветен на проблема за ранния Аристотел, неговата космология и теология. Тези академични позиции свидетелстват за международното признание на научния потенциал на Франсиска ван Бюрен, както и на способността ѝ да привлича конкурентно финансиране.

3.2. Преподавателска дейност

Кандидатката притежава и съществен преподавателски опит. Водила е университетски курсове и семинари в Ludwig-Maximilians-Universität München, KU Leuven, а също и в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Преподаваните от нея дисциплини обхващат ключови области на античната и средновековната философия – аристотелова космология, неоплатонизъм, рецепцията на Аристотел в патристическата традиция, както и взаимодействията между философия и религия в Античния средиземноморски свят. Предвид спецификата и широкия тематичен обхват на преподавателската дейност на д-р Ван Бюрен, може да се заключи, че тя притежава и необходимия академичен капацитет за работа с обучаеми на различни образователно-квалификационни равнища – както в бакалавърски, така и в магистърски програми. Същевременно впечатление прави способността ѝ последователно да интегрира резултатите от своите актуални научни изследвания в учебния процес, което допринася за осъвременяването на преподаваните дисциплини чрез включване на нови теоретични перспективи, актуални изследователски подходи и съвременни емпирични констатации. По този начин обучението придобива по-висока научна релевантност и предоставя на студентите достъп до най-новите тенденции и достижения в съответната област на знанието.

3.3. Описание и оценка на научния принос на монографичното изследване на кандидатката Франсиска ван Бюрен

Монографията Aristotle's Eudemus: Collected Fragments with Commentary, представена като основен хабилитационен труд на Франсиска ван Бюрен, е целенасочена и методологично издържана реконструкция на изгубения диалог на Аристотел „Евдем“. Прави впечатление, че работата ѝ с изключителна задълбоченост и академична прецизност съчетава филологически анализ, история на философията и концептуална реконструкция. Изследването е организирано в две съществени и допълващи се части, последвани от критично издание и превод на запазените фрагменти.

Първата част, „Митове, наративи и драматичната рамка“, разглежда литературния, историческия и културния контекст на изгубения диалог на Аристотел „Евдем“. Чрез подробни анализи на теми като орфизма, съня на Евдем, мита за Мидас и Силен и свързаните с тях разказвателни традиции, авторката възстановява драматичната обстановка и интелектуалната среда на произведението. Тази част демонстрира високо ниво на компетентност в интерпретацията на фрагментарни източници и в поставянето на Аристотеловата мисъл в по-широката контекст на древните религиозни и философски традиции.

Втората част – „Централни философски теми и аргументи“, е посветена на систематичното възстановяване на философското съдържание на диалога. Обсъждането се фокусира върху основни въпроси от психологията и метафизиката на Аристотел, включително

теорията за хармонията на душата, концептуалната история и интерпретацията на entelecheia, разграничението между душа (psyche) и разум (nous), както и връзката между познавателните и жизнените функции. Анализът съчетава задълбочено филологично изследване с строга философска аргументация, което позволява на Франсиска ван Бюрен да формулира оригинални и добре обосновани тези относно развитието на мисълта на Аристотел, като основната цел на изследването както твърди изследователката, е:

It is clear that my purpose from the very start was to investigate an alternative to the developmentalist reading: if we set aside the narrative about the supposed development of Aristotle's thought from Platonic to authentically Aristotelian, which has dominated the literature on Aristotle's lost works for the past near one hundred years, would the reconstruction that we arrived at indeed confirm or negate Jaeger's original hypothesis? The answer is clear: Jaeger's thesis does not stand up. Quite to the contrary, the present book provides an overview of the Eudemus, which aligns not only with the de Anima, but finds a clear place and purpose within the wider set of Aristotle's philosophical output, both extant and lost.

Значителен научен принос на изданието представлява обширната заключителна част „Фрагменти и преводи“, в която са представени запазените текстови свидетелства, придружени от преводи и подробни коментари. Тази част предоставя важен изследователски инструмент за специалистите и повишава ценността на монографията като справочно издание. Като цяло монографията се отличава с последователна структура, която преминава от литературна и историческа реконструкция към философски анализ и текстова документация. Ясно е, че и на структурна, и на съдържателно ниво монографичният труд на ван Бюрен съчетава успешни подходи от гледна точка класическата филология, на философското изследване, което на свой ред води до оригинален принос към аристотеловите изследвания и към изучаването на древните теории за душата.

4. Заключение:

Кандидатката в конкурса за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 2.3.Философия е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“.

В своята цялостна академична дейност и научноизследователска продукция кандидатката демонстрира значими, оригинални и високостойности научни приноси, които не само обогатяват съответното научно направление, но и притежават съществен потенциал за широко практическо приложение в преподавателската дейност и научните изследвания.

Резултатите от нейната работа се отличават с актуалност, научна задълбоченост и безспорна приложна стойност.

Научната и преподавателската квалификация на д-р Бюрен във връзка с обявения конкурс е доказана по категоричен и безусловен начин чрез нейните академични постижения, изследователска активност и преподавателски опит.

Въз основа на всичко изложено по-горе давам своята изцяло положителна и убедена оценка за кандидатурата и без колебание ще гласувам „за“ избора на д-р Франсиска ван Бюрен за заемане на академичната длъжност „доцент“ по философия.

Дата:

Член на журито:

Проф. дин Диана Рядойнова